Vsebinsko poročilo 2025:

Program zmanjševanja škode zaradi drog

Opis programa

Program obseba delo v dveh dnevnih centrih v Ljubljani (Hacquetova 9 in Pekovškovo nabrežje 29), terensko delo po Ljubljani in terensko delo s kombijem.

Uporabnikom v dveh dnevnih centrih nudimo informiranje in svetovanje v zvezi z urejanjem socialne in zdravstvene problematike, pomoč in podporo pri urejanju denarnih socialnih pomoči, urejanju zdravstvenega zavarovanja, urejanju stalnega prebivališča, stanovanjske in zaposlitvene problematike, pri pisanju prošenj in pritožb v zvezi s sodišči, pri pridobitvi osebnih dokumentov, napotitev v komune in informiranje o varnejši uporabi drog ter preprečevanju in zdravljenju različnih okužb. Po potrebi izvajamo tudi spremljanja na druge organizacije (upravne enote, CSD, terapevtski programi, zdravstveni domovi, Rdeči križ in Karitas, Infekcijska klinika). Sodelujemo tudi s Karitasom, smo ena od njihovih razdelilnic hrane, tako da uporabniki programa trikrat letno dobijo osnovni paket hrane – mleko, riž, testenine, moka, pelati, fižol in olje. Pomembna dejavnost programa je distribucija sterilnega pribora za uporabo drog in organizirano zbiranje rabljenega pribora. V sodelovanju z Društvom študentov medicine Slovenije enkrat mesečno izvedemo delavnico varnejše uporabe drog, prve pomoči, preprečevanju predoziranj in uporabe naloxona.

Terensko delo izvajamo v Ljubljani in še v občinah v osrednji Sloveniji (Novo mesto, Jesenice, Kranj, Kočevje, Trbovlje, Kamnik, Pivka, Logatec, Idrija, Postojna). Terenski delavci smo v tem času uporabnikom nudili podobne storitve in svetovanja kot v dnevnem centru. V Ljubljani se z uporabniki drog redno srečujemo na že znanih lokacijah – v centru mesta, v bližini CPZOPD, v AKC Metelkova, na Taboru, Metelkovi in Kotnikovi ulici, Kongresnem trgu, Križanke in podhodu Ajdovščina, po dogovoru pa tudi v drugih delih Ljubljane.

V 2025 smo zaznali povečan obisk v dnevnem centru na Hacquetovi ulici, povečana je tudi prisotnost uporabnikov na ulici in posledično več javne uporabe drog (o čemer smo večkrat spregovorili na različnih sestankih s financerji) , to pa postaja moteče za lokalno skupnost, zato se bo s to problematiko ponovno potrebno ukvarjati skupnostno. S Četrtno skupnostjo Bežigrad smo imeli v mesecu juniju sestanek na to temo.

V letu 2025 se je povečalo število uporabnikov v Župančičevi jami - predvsem pa čas, ki ga uporabniki preživijo v programu. Uporabnike z območja ZD Ljubljana Center, z Metelkove ter Kotnikove ulice in izpred Lidla, Šenta in Mercatorja na Metelkovi ulici redarji, varnostniki in

policija "preganja", še vedno je zaprt Tomanov park. Zaprte so tudi mnoge lokacije, kjer so prej uporabniki uporabljali droge (podhod železniške postaje in javni WC, Kolizej, Rog, Cukrarna), tako da je posledično več javne uporabe drog v Župančičevi jami in Navju. Ponovno apeliramo, da situacije ne bomo rešili brez odprtja varne sobe za uporabo drog. Mnogi se na teh dveh lokacijah zadržujejo dlje časa kot prej, več je uporabe drog na teh lokacijah. Dogajanje postaja nevzdržno. Zaposleni smo žal bolj kot v vlogi strokovnih delavcev porinjeni v vlogo varnostnikov in čistilcev prostora in okolice. Ocenjujemo, da so uporabniki tudi vedno bolj razdraženi in jezni, saj so preganjani z večine prostorov, kjer so se doslej zbirali. Študentje medicine Slovenije enkrat mesečno v prostorih izvajajo treninge varnejše uporabe drog, uporabe Naloxona, tehnik preprečevanja predoziranj in prve pomoči. Naslednja težava ki jo opažamo je, da ima vedno več uporabnikov težje zdravstvene težave, mnogi imajo tudi resne težave v duševnem zdravju, kar prinaša dodatne izzive in dodatne potrebe. V Ljubljani opažamo tudi vedno več javnega brezdomstva in spanja na javnih prostorih - eden od razlogov je tudi ta, da se je zaprlo kar nekaj stavb, ki so jih prej brezdomci uporabljali za spanje (Rog, Cukrarna, Kolizej,...).

Uporabniki

Uporabniki/ce programa so uporabniki/ce nedovoljenih drog. Del ciljne skupine so tudi partnerji, starši in znanci uživalcev nedovoljenih drog, ki potrebujejo svetovanje ali informacije. Vključitev v program je prostovoljna. Med uporabniki drog je tudi nekaj brezdomcev, opažamo, da ima vedno več uporabnikov hujše zdravstvene težave, tudi težave v duševnem zdravju. Nujno bi bila potrebna vzpostavitev mobilne enote z zdravnikov in ostalim zdravstvenim osebjem.

Ugotavljamo, da bi se tega problema morali lotiti sistemsko, z zagotavljanjem primerne ustanove, ki bi zagotovila namestitev za uporabnike drog, ki imajo hujše zdravstvene težave. Nekateri uporabniki so nameščeni v zavodih Hrastovec in Dutovlje, ki nista najbolj primerna, vendar sta bila v konkretnem trenutku edina možna namestitev. Velik problem je tudi t.i. odprta scena - za reševanje tega problema predlagamo, da se tega problema lotimo skupaj nevladne organizacije, občina in ministrstva; opozarjamo na nujnost odprtja varne sobe za uporabo drog, t.i. mokrih dnevnih centrov, kjer lahko uporabniki uporabljajo alkohol; sistematično vzpostavitev namestitvenih programov ipd. Uporabniki si želijo tudi lokacije, del parka ali kakšen vrt, kjer bi se lahko družili, brez da bi jih stalno preganjala in odganjala policija ali redarji.

V letu 2025 smo se srečali s 732 osebami. V dnevnih centrih in na terenu v Ljubljani s približno 550 in še približno 200 v drugih občinah. Od teh je 594 (81%) moških in 138 (19%) žensk. Povprečna starost uporabnikov je 41 let, uporabnic 44 let. Najmlajša uporabnica je stara 17 let, najstarejši uporabnik 72 let.

Finančno poročilo 2025 :
Program zmanjševanja škode zaradi drog

PRIHODKI

Sofinancer programa	Znesek v EUR	V odstotkih
MDDSZ	308.040,98 €	63,90%
MZ	25.067,13 €	5,20%
MOL	86.137,03 €	17,87%
Donacije	22,21 €	0,00%
FIHO	18.047,07 €	3,74%
ZRSZ	26.643,62 €	5,53%
Drugo *(navedite: ZZZS - refundacija boleznin)*	17.131,61 €	3,55%
Drugo *(navedite: Uprava za probacijo)*	993,79 €	0,21%
SKUPAJ	**482.083,44 €**	**100%**

ODHODKI

Stroški dela	418.566,14 €	86,82%
Stroški storitev (najemnine, računovodstvo, elektrika, voda, Snaga, ogrevanje prostorov,...)	35.302,32 €	7,32%
Stroški materiala in blaga (materiali za izvajanje delavnic, folija,...)	2.662,86 €	0,55%
Drugi odhodki (kombi, bencin, registracija, stroški v Dnevnem centru - kava, lončki, wc papir, čistila,...)	25.552,12 €	5,30%
SKUPAJ	**482.083,44 €**	**100%**